

**SMITTSÄKRAD
BESÄTTNING GRIS**

SVENSK LANTBRUKSTJÄNST AB

Hantering av döda och avlivade djur

Häftet du håller i din hand är framtaget av Smittsäkrad Besättning Gris i samarbete med Svensk Lantbrukstjänst. Det är en sammanfattning av kunskap och erfarenheter i enlighet med gällande lagstiftning och regler inom Smittsäkrad Besättning Gris. Tanken är att det ska inspirera till en förbättrad och mer smittsäker hantering av döda djur.

Grisar som är allvarligt sjuka och har dålig prognos bör avlivas så fort som möjligt, både av djurskyddsskäl och för att inte utgöra en smittorisk för övriga djur i besättningen. Döda djur bör avlägsnas från besättningen så fort som möjligt. Tänk på att ha god hygien vid hanteringen av det döda djuret – använd handskar, tvätta händerna och använd handsprit efteråt.

Se till att de döda djuren inte är åtkomliga för fåglar, skadedjur eller andra djur genom att kroppen är väl övertäckt. Annars finns det risk att djuren får tag i

smittsamt material från kadavret och sprider ut det.

Förvarings- och upphämtningsplatsen ska vara lätt att rengöra, därför rekommenderas ofta gjuten betongplatta. Det är lämpligt att placera kadaverplatsen i skugga. Felaktig förvaring snabbar på förruttnelsen, som i sin tur skapar olägenheter som lukt och förekomst av fluglarver. Detta lockar även till sig andra djur.

En välfungerande hantering av döda djur är inte bara viktigt för smittskyddet utan också för användningen av djurkropparna efter upphämtning. Alla djur och animaliska biprodukter som Svensk Lantbrukstjänst AB hanterar bearbetas till miljövänliga biobränslen som sedan återgår till kretsloppet som förnybar energi. En förutsättning för att processen ska fungera bra är icke ruttna djurkroppar. Vid förruttnelse försämras energiåtervinningen och kostnaderna för processen ökar.

STOPPA SMITTAN – DET LÖNAR SIG!

Förvaring av döda djur

I normalfallet är det nödvändigt med en förvaringsplats som är mer lättillgänglig än den slutgiltiga upphämtningsplatsen. Följande är viktigt att tänka på för att optimera smittskyddet och för att minska risken för förruttelse:

- Undvik att förvara döda djur i närheten av platser där levande djur rör sig. Man ska exempelvis inte använda utlastningsutrymmet som förvaringsplats för kadavertunnan.
- Döda djur bör förvaras svalt, i skugga. Optimalt är ett kylt utrymme.
- Smågrisar kan med fördel läggas i en frys, förpackad i nedbrytbara säckar som kan läggas direkt i tunnan innan upphämtning.
- Döda djur ska förvaras väl övertäckta för att förhindra att skadedjur och vilda djur kan komma åt dem. Använd gärna en övertäckning som möjliggör luftcirkulation runt kadavret. Detta minskar risken för förruttelse. Presenning eller ensilageplast är INTE att rekommendera. De är dessutom svåra att hålla rena och kan blåsa av.
- Risken för förruttelse minskar om luft kan strömma

in under djuren. Detta kan lösas genom att större djur läggs på exempelvis gamla spaltelement, förankrade i marken ovanpå en hårdgjord yta. Undvik gärna att lägga djurkropparna direkt på marken eftersom grus och sten riskerar att förstöra maskinerna i hanteringsanläggningen.

- Redskap så som lastarskopa, pallgafflar och liknande som använts för att flytta döda djur bör göras rena direkt efter användning. Antingen genom avspolning eller med högtryckstvätt.
- När det är dags för upphämtningen så ska de döda djuren köras ut till upphämtningsplatsen. I samband med en anmälan till Svensk Lantbrukstjänst AB ska djuren köras ut omgående, då hämtning kan ske direkt i de fall en uppsamlingsbil är i närheten. Om djuren är frysta, be om att få bli kontaktade innan hämtning för att samordna upphämtning, kontaktuppgifter finns på sista sidan i foldern.

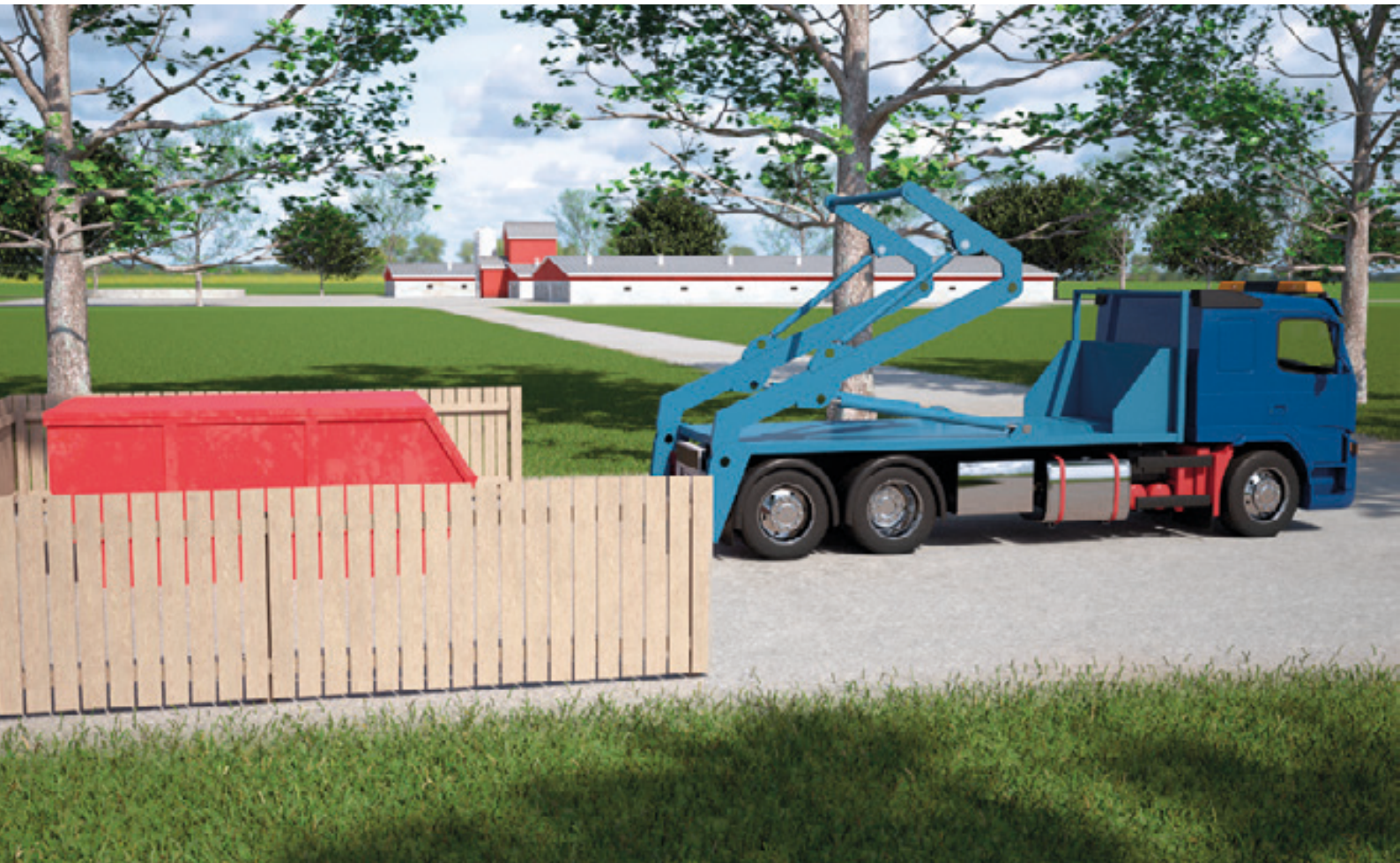
Lagstiftningen säger:

Kadaver och delar av djur i primärproduktionen och hos andra djurhållare ska i väntan på borttransport förvaras så att de inte kan utgöra en smittrisk, bland annat genom att vilda djur hindras från att komma åt materialet. Materialet ska vidare förvaras åtskilt från djurhållarens levande djur så att transportören inte behöver komma i kontakt med dessa djur.

Smittsäkrad besättning gris kräver:

- Besättningen ska anlita tjänst med möjlighet till hämtning av kadaver eller ha en av Jordbruksverket godkänd förbränningsanläggning.
- Kadaver ska i avvaktan på hämtning/bränning förvaras i sluten tunna eller container alternativt förvaras väl täckta på en hårdgjord yta.
- Slutlig upphämtningsplats för kadaver ska placeras så att hämtning kan ske på ett smittsäkert sätt.

Upphämningsplatsen

Upphämningsbilarna kör över stora områden och i många typer av besättningar. För att minska riskerna för smittspridning ska slutlig upphämningsplats för kadaver därför ligga på behörigt avstånd från besättningen så att hämtningen kan ske på ett smittsäkert sätt. Det gäller även att tänka på chaufförens arbetsmiljö och möjlighet till gott smittskydd. Kadaverbilen ska inte tvingas köra in i eller genom besättnings- eller stallområdet vid hämtning av kadavren.

- Upphämningsplatsen ska vara densamma varje gång och ligga på ett sådant avstånd från gården att man inte riskerar kontaminering av foder- och djurutrymmen.
- Vägen till upphämningsplatsen ska vara farbar för en lastbil. Den bör ligga längs en infartsväg och ha en vändplats om det inte är möjligt för smittsäker passage.
- Platsen ska vara lättillgänglig för lastbilar och ej ligga direkt under stora träd, el-ledningar eller dylikt, då bilens kran behöver fritt utrymme. Rymdförhållandena ska vara tillräckliga för en lastbil med utskjutande arm. För mer information om bilarnas storlek se www.svensklantbrukstjanst.se
- Platsen bör ligga i skugga för att minska risken för förruttelse.
- Platsen bör vara skyddad för allmänheten genom användning av tunna, avskärmning, kadaverskydd, buskage eller liknande.
- Djuren ska förvaras väl övertäckta för att förhindra åtkomst av skadedjur och vilda djur. Det är viktigt med luftcirkulation för att minska förruttelsen.
- Övertäckning bör vara enkel att avlägsna med hjälp av lastbilens kran. Detta för att underlätta chaufförens arbete. En tunna med lock eller ett kadaverskydd med lyft-ring är exempel på smittsäkra lösningar.
- Underlaget ska vara hårdgjort, exempelvis gamla spaltelement på hårdgjort grus eller betong. Spaltelementens öppning bör ligga på tvärs mot djurets kropp för att undvika att bilens kran får fatt i spalten.
- Kalka gärna platsen efter upphämtning.

Tänk på att anmäla hämtning i tid!

Vid förruttnelse eller angrepp av fluglarver tillkommer en hygienavgift.

Köp gärna en tunna genom Svensk Lantbrukstjänst, för en bra hantering av mindre kadaver. Mer information finns på hemsidan www.svensklantbrukstjanst.se

Kontaktuppgifter till Svensk Lantbrukstjänst

Kundtjänst: 010-490 99 00

Hemsida: www.svensklantbrukstjanst.se

Anmäla hämtning:

- Anmälan genom att ringa kundtjänst. Här får man prata med Svensk Lantbrukstjänsts AB personal som hjälper till med er anmälan. Det tillkommer en administrativ avgift vid telefonanmälan.
- Anmälan via internet. Detta görs på hemsidan genom att man fyller i en blankett. Klicka där det står "Anmälan". Här är det önskvärt och fördelaktigt att man som befintlig kund loggar in med kund nr och produktionsplatsnummer. Detta för en snabbare hantering då anmälan direkt skickas ut till närmsta uppsamlingsbil. Om man inte vet sitt kundnummer eller vill ha hjälp med internetanmälan är du välkommen att ringa in till Svensk Lantbrukstjänst AB kundtjänst för en kostnadsfri support. Man kan även se sitt kundnummer på tidigare fakturor.
- Önskas stående hämtningar där du som kund inte behöver göra anmälan vid varje tillfälle, kontakta kundtjänst hos Svensk Lantbrukstjänst AB för att komma i kontakt med en entreprenör för att planera in passande hämtningsdagar för båda parter.
- Om du önskar en obduktionstransport klickar man i rutan för obduktion i anmälan. Kom ihåg att en remiss krävs vid önskad obduktion. Kontakta en veterinär som mailar/faxar remiss till mottagande laboratorium.

Har besättningen en egen förbränningsanläggning?

Då måste denna vara godkänd och registrerad hos Jordbruksverket. Mer information finner du på Jordbruksverkets hemsida: www.jordbruksverket.se under: Djur/ Produkter från djur/ anläggningar/ förbränningsanläggning.

